

ISSN 2079-1828

Донецький національний університет
Історичний факультет

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ
ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Засновано у 1999 р.

№ 1-2 (55-56) 2014

Головний редактор:

Добров Петро Васильович, доктор історичних наук, Заслужений працівник освіти України

Заступник головного редактора, відповідальний секретар:

Темірова Надія Романівна, доктор історичних наук

Редакційна рада:

Балабанов К. В. – доктор політичних наук (м. Маріуполь), Даниленко В. М. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Карев Д. В., – доктор історичних наук (м. Гродно, Республіка Білорусь), Колесник В. Ф. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Куц Г. М. – доктор політичних наук (м. Харків), Реєнт О. П. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Солдатенко В. Ф. – член.-кор. НАН України, доктор історичних наук (м. Київ), Стоян О. М. – доктор історичних наук (м. Київ), Суловський С. – доктор політичних наук (м. Варшава, Республіка Польща), Чемшит А. А. – доктор політичних наук (м. Сімферополь), Чернявський Г. Й., доктор історичних наук (м. Балтімор, США).

Редколегія:

Бут О.М. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Гедьо А. В. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Грідіна І. М. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Задунайський В.В. – доктор історичних наук (Український католицький університет, м.Львів), Литвиненко Р.О. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Моргун В. А. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Нагорняк Т. Л. – доктор політичних наук (Донецький національний університет), Примуш М. В.- доктор політичних наук (Донецький національний університет), Стяжкіна О. В. – доктор історичних наук (Донецький національний університет), Тодоров І. Я. – доктор історичних наук (Ужгородський національний університет).

Рекомендовано до друку Вченою Радою Донецького національного університету. Протокол № 8 від 28.11.2014 р.

Включено ВАК України до переліку наукових видань, в яких можуть публікуватися основні результати дисертаційних та інших науково-дослідних робіт.

Протокол президії ВАК України №1 – 05/3 від 14 квітня 2010 р.

Зареєстровано Міністерством юстиції України.

Свідоцтво про реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ № 16418 – 4890 ПР від 01.12.2009 р.

Видання включено до міжнародної спеціалізованої наукометричної бази даних **Index Copernicus International**

Адреса редакції:

Історичний факультет

Донецький національний університет

вул. Університетська, 24.

83001, Донецьк

© Донецький національний університет

Тел. 302-07-47

E-mail: nicols46@mail.ru

Електронна версія – ipd.jimdo.com

ІСТОРИЧНІ І ПОЛІТОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

НАУКОВИЙ
ЖУРНАЛ

Засновано у 1999 р.

Видання Донецького національного
університету, історичний факультет

№ 1-2 (55-56), 2014
листопад

ЗМІСТ

Привітання з ювілеєм

Добров П. В. ЛЮДИНА З ПІСНЕЮ В ДУШІ.....9

Археологія, історіографія, джерелознавство

Грищук О.М. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОХОВАЛЬНОЇ ПАРАДИГМИ НАСЕЛЕННЯ ДДБК ТА ЄВПАТОРІЙСЬКОЇ ГРУПИ ПАМ'ЯТОК ФІНАЛУ СЕРЕДНЬОЇ БРОНЗИ.....11

Житков О. А. РАДЯНСЬКІ ІСТОРИКИ ПРО АГРАРНУ ПОЛІТИКУ ДИРЕКТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1918 – 1920 рр.....16

Темірова Н. Р., Федюн О. І. РАДЯНСЬКИЙ ВИМІР «УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ЖУРНАЛУ».....26

Сараєва О. В. СОЦІАЛЬНО-МАЙНОВИЙ СКЛАД ЗЕМСЬКИХ СЛУЖБОВЦІВ ПІВДНЯ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ МАТЕРІАЛІВ ДІЛОВОДСТВА ДЕПАРТАМЕНТУ ПОЛІЦІЇ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.....35

Муратова О. В. ЛІТЕРАТУРНЕ ШІСТДЕСЯТНИЦТВО В УКРАЇНІ: СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ.....43

Малярчук Н.Г. ПРОБЛЕМА РУСИФІКАЦІЇ ОСВІТИ НА ДОНЕЧЧИНІ В ПУБЛІЦИСТИЧНІЙ СПАДЩИНІ ОЛЕКСИ ТИХОГО.....52

Мармілова О. С. ВІЙСЬКОВІ ЖУРНАЛИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНСПЕКЦІЇ «ПІВДЕНЬ» ЯК ДЖЕРЕЛО ДО ВИВЧЕННЯ ОСТАРБАЙТЕРІВ ДОНЕЧЧИНІ: ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД.....58

Історія України

Темірова Н. Р. ПРОМИСЛОВЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У ПОМІЩИЦЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЙ НА ЗЛАМІ ХІХ–ХХ СТ.....64

Касьянова Н. М., Толстих А. В. ТОВАРИСТВО КОЛИШНІХ ПОЛІТКАТОРЖАН І ЗАСЛАНЦІВ: СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ.....72

Славич Є. В. ДО ПИТАННЯ ПРО КІЛЬКІСТЬ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ 1932 - 1933 рр. У ДОНБАСІ.....79

Ізюмов В. І. РОЛЬ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ У ВІДНОВЛЕННІ КУЛЬТУРНИХ ЗАКЛАДІВ І ПАМ'ЯТНИКІВ ІСТОРІЇ І КУЛЬТУРИ ДОНЕЧЧИНИ (1943-1950 РР.).....88

Старченко Н. М., Кузина К. В. КЛУБНЫЕ УЧРЕЖДЕНИЯ В СИСТЕМЕ ИДЕОЛОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ В КОНЦЕ 1940-Х – НАЧАЛЕ 1950-Х ГОДОВ (НА ПРИМЕРЕ Г. СТАЛИНО).....92

Краснопольорова Л. О. ПЛАНУВАННЯ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА ТА ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЯ НА ДОНЕЧЧИНІ ТА ЛУГАНЩИНІ (1943 – 1964 рр.). ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ.....102

Касьянова М. М. ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ У 1959-1963 РР.....112

Гіцєвич В. С. ХАРЧУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ ДОНБАСУ У 1953-1985 РР.....120

Бодня О. О. ОСОБЛИВОСТІ МАТЕРІАЛЬНОГО ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В 80-ті рр. ХХ ст.....128

Агапов В. Л. СТРАЙК УКРАЇНСЬКИХ ШАХТАРІВ У ЛИПНІ 1989 р.: АНАЛІЗ ПРИЧИН, РЕЗУЛЬТАТІВ ТА НАСЛІДКІВ.....136

Смирнов В. С. ЗИМОВІ ВИДИ СПОРТУ У САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ІНВАЛІДІВ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ.....149

Шандра І. О. ФЕНОМЕН «ПРЕДСТАВНИЦТВА» У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКИХ ГУБЕРНІЙ ПОРЕФОРМНОЇ ДОБИ161

Всесвітня історія

Сучкова О. Ю. ОСОБИСТЕ СТАВЛЕННЯ В. І. ЛЕНІНА (УЛЬЯНОВА) ДО ВИРІШЕННЯ «ЄВРЕЙСЬКОГО ПИТАННЯ».....170

Петров С. В. ПРОБЛЕМА ІНТЕРАКЦІЇ СУБ'ЄКТІВ РЕЛІГІЙНОЇ ПОЛІТИКИ СРСР В 1940-і – 1960-і РОКИ.....179

Політологія

- Смирнова І. Є.* ЄВРОМАЙДАН В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ.....191
- Кокорський В. Ф., Кокорська О. І.* ЛЕГІТИМНІСТЬ ВЛАДИ В УКРАЇНІ: ЧИННИК БЮРОКРАТІЇ.....204
- Коваль Ю. О.* СПЕЦИФІКА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ ТА СУЧАСНІ РЕАЛІЇ.....213
- Мінєнкова Н. Є.* СПЕЦИФІКА ПРОЦЕСУ ЛЮСТРАЦІЇ В ПОСТКОМУНІСТИЧНІЙ ЧЕХІЇ.....222

Міжнародні відносини

- Докашенко Г. П.* НОВІ ОБРІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР.....229
- Петренко К. А.* РОЛЬ ОБ'ЄДНАНОЇ НІМЕЧЧИНИ У ДІЯЛЬНОСТІ ООН.....237
- Грідіна І., Іванченко В.* «ПОМАРАНЧЕВА РЕВОЛЮЦІЯ» В УКРАЇНІ В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ США ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.....246

Рецензії

- Андрєєв В. М.* ВІДКРИТТЯ НАРІЖНОГО КАМЕНЮ САКРАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.
МОРГУН В.А. «МАР. «ПОЕМА ВОЛЬНОГО НАРОДА»: ВСТУП ДО САКРАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ». – КИЇВ-ДОНЕЦЬК: ТОВ. ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ПРОМІНЬ», 2013. – 168 с. -Рецензія.....256
- Моргун В. А.* НЕВТОМНІ ЗБИРАЧІ САКРАЛЬНИХ СТАРОЖИТНОСТЕЙ УКРАЇНИ.
«ДЖЕРЕЛА З ЕТНІЧНОЇ ІСТОРІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ. КАТАЛОГ ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ» / АВТОР ІДЕЇ, ГОЛ. РЕД. І КЕР. АВТ. КОЛ. КУГУТЯК М.В. – У 2-Х Т. – ІВАНО-ФРАНКІВСЬК: МАНУСКРИПТ-ЛЬВІВ, 2011. – Т.1. – 448 С. – Т.2. – 272 с. -Рецензія.....260

- ПАМ'ЯТІ З.Г.ЛИХОЛОБОВОЇ.....264

CONTENTS

Jubile greeting

Dobrov P. A MAN WITH A SONG IN HIS SOUL.....9

Archeology, historyography, source science

Grischuk O. COMPARATIVE ANALYSIS OF A FUNERAL PARADIGM OF THE POPULATION OF DDBC AND THE YEVPATORIA GROUP OF MONUMENTS OF THE FINAL PERIOD OF THE MIDDLE OF THE BRONZE AGE.....11

Zhytkov O. SOVIET HISTORIANS ON THE AGRICULTURAL POLICY OF THE UKRAINIAN NATIONAL REPUBLIC DIRECTORY IN 1918 – 1920.....16

Temirova N., Fedyun I. SOVIET DIMENSION OF «UKRAINIAN HISTORICAL MAGAZINE».....26

Sarayeva O. SOCIAL AND PROPERTY COMPOSITION OF ZEMSTVO OFFICE EMPLOYEES OF SOUTHERN UKRAINE: ANALYSIS OF OFFICE WORK MATERIALS OF THE RUSSIAN EMPIRE POLICE DEPARTMENT.....35

Muratova O. THE LITERARY MOVEMENT SHISTDESYATNYTSTVO IN UKRAINE: SOCIO-DEMOGRAPHIC ANALYSIS.....43

Malyarchyuk N.G. PROBLEM OF RUSSIFICATION OF EDUCATION IN DONECHCHYNA IN OLEXA TIHIY'S PUBLICISTIC HERITAGE.....52

Marmilova O. JOURNAL OF ECONOMIC OF THE MILITARY INSPECTION "SOUTH" AS A SOURCE FOR STUDY OF DONETSK REGION'S OSTARBAITERS: AN OVERVIEW.....58

History of Ukraine

Temirova N. INDUSTRIAL PRODUCTION AT LANDLORD'S FARMS OF UKRAINIAN PROVINCES IN THE LATE XIX AND EARLY XX CENTURIES.....64

Kasyanova N., Tolstyh A. THE ASSOCIATION OF POLITICAL CONVICTS AND EXILES: CREATION AND ACTIVITY.....72

Slavich E. RISING A QUESTION OF THE ACTUAL NUMBER OF VICTIMS OF HOLODOMOR (1932-1933) IN DONBASS.....79

Izyumov V. THE ROLE OF THE LOCAL AUTHORITY IN RECONSTRUCTION A CULTURAL ESTABLISHMENT AND A HISTORICAL MONUMENTS OF DONBASS (1943S – 1945S).....88

<i>Starchenko N., Kuzina K.</i> CLUB FACILITIES IN IDEOLOGICAL EDUCATION IN THE SECOND HALF OF THE 1940 S – BEGINNING OF 1950S (ON THE EXAMPLE OF STALIN CITY).....	92
<i>Krasnoporova L.</i> PLANNING HOUSING AND ITS IMPLEMENTATION ON THE DONETSK AND LUGANSK REGION (1943 - 1964 YEARS). HISTORICAL ASPECT.....	102
<i>Kasyanova M.</i> PECULIARITIES OF MIGRATION OF UKRAINIAN POPULATION IN 1959-1963.....	112
<i>Gicevich V.</i> MEALS OF THE POPULATION OF DONBASS IN 1953-1985.....	120
<i>Bodnia O.</i> MATERIAL FEATURES OF WELFARE OF THE DONETSK REGION POPULATION IN THE 1980 S.....	128
<i>Agapov V.</i> THE UKRAINIAN MINERS ' STRIKE IN JULY, 1989: CAUSES, RESULTS AND CONSEQUENCES ANALYSIS.....	136
<i>Smirnov V.</i> WINTER SPORTS IN SELF-ACTUALIZATION OF PHYSICALLY CHALLENGED PEOPLE IN THE INDEPENDENT UKRAINE.....	149
<i>Shandra I.</i> PHENOMENON OF «REPRESENTATION» IN THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE POST-REFORM PERIOD (THE SECOND HALF OF THE XIX – THE BEGINNING OF XX CENTURIES).....	161

World History

<i>Suchkova O.</i> PERSONAL V. I. LENIN'S (ULYANOV) ATTITUDE TO SOLVING THE «JEWISH QUESTION».....	170
<i>Petrov S.</i> THE PROBLEM OF INTERACTION OF THE RELIGIOUS POLICY SUBJECTS OF THE USSR IN THE 1940's – 1960's.....	179

Politology

<i>Smirnova I.C.</i> EVROMAYDAN IN UKRAINE: CAUSES AND CONSEQUENCES.....	191
<i>Kokorski V., Kokorska O.</i> LEGITIMACY OF POWER IN UKRAINE: ASPECT OF BUREAUCRACY.....	204
<i>Koval Y.</i> SPECIFICS OF FORMATION OF NATIONAL MODEL OF LOCAL GOVERNMENT IN UKRAINE: HISTORICAL MODELS AND CURRENT STATE.....	213
<i>Minenkova N.</i> SPECIFICITY OF LUSTRATION IN POST-COMMUNIST CZECH REPUBLIC.....	222

International relations

Dokashenko G. **NEW HORIZONS OF MODERN UKRAINE'S INTERNATIONAL COOPERATION: REGIONAL DIMENSION.....229**

Petrenko K. **THE ROLE OF UNITED GERMANY IN THE FRAMEWORK OF THE UN.....237**

Gridina I., Ivanchenko V. **“ORANGE REVOLUTION” IN UKRAINE IN MASS-MEDIA OF THE USA AND THE RUSSIAN FEDERATION.....246**

Review

Andreev V. **THE OPENING OF THE FRONT STONE OF THE UKRAINIAN SACRAL HISTORY.**

MORGUN V.A. MAR – POEM OF THE FREE FOLK: THE ENTRANCE TO THE UKRAINIAN SACRAL HISTORY. – KYIV – DONETSK: THE PUBLISHING HOUSE “PROMIN”, 2013. – 168 p.....256

Morgun V. **NOT TIRED COLLECTORS OF THE SUCRAL ANCIENT PLACES AND THINGS IN UKRAINE**

SOURCES OF THE ETHNIC HISTORY OF THE UKRAINIAN CARPATHIANS POPULATION, CATALOGUE OF ANCIENT PLACES OF HISTORY AND CULTURE / THE AUTHOR OF IDEA, THE CHIEF EDITOR AND THE CHIEF AUTHOR GROUP KUHUTIAK M.V. – IN 2 VOLUMES. – IVANO-FRANKIVSK: MANUSCRIPT – LVIV, 2011. – V.1. – 448 p. – V.2. – 272 p.....260

IN MEMORIAM OF Z.G.LIKHOLOBOVA.....264

Привітання з ювілеєм

Людина з піснею в душі

Дуже часто ми намагаємось асоціювати або порівняти своїх близьких, друзів, колег з якимось явищем, символом. Якщо говорити про Олександра Петровича Реєнта, то, як на мене, він – людина-пісня. І не тільки тому, що Олександр Петрович дуже любить співати. Співати про матір, яка його народила, про дружину - матір своїх дітей, про молодих мамочок - своїх доньок, про матір-батьківщину. У людини, яка так любить свою родину і свою родину, співає душа. Не дарма життєвий шлях Олександра Петровича порівнюють з піснями-символами, саме його прізвище є символом (Реєнт, тобто регент – керівник церковного хору). Мабуть по-іншому і бути не могло. Народившись на Вінниччині у самому серці неньки-України, Олександр Петрович з самого дитинства вибудував для себе ті цінності, що сприяли становленню знаного вченого, відданого громадянина, патріота, Людини з великої літери. Мабуть це сталося саме тому, що й досі рідний дім залишається для Олександра Петровича центром тяжіння, до якого він завжди повертається, черпаючи силу, енергію, насагу. Тільки знаючи, плакаючи, пишаючись своїм корінням, людина є повноцінним і цінним членом суспільства. Усе це про Олександра Петровича Реєнта.

Пройшовши славетний шлях до доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України, академіка Української академії історичних наук, Заслуженого діяча науки і техніки України, Голови Національної спілки краєзнавців